

2016

DELÅRSREGNSKAP 3. KVARTAL

VISJON, VERDIER OG MÅL

Visjon

SpareBank 1 Ringerike Hadeland – den anbefalte banken

Verdier

Nær – Dyktig – Engasjert – Fremtidsrettet

Strategisk hovedmålsetning

Vi skal være et lønnsomt og solid finanskonsern som er attraktiv for kunder, egenkapitalbevisiere, medarbeidere og lokalsamfunnet. Den overordnede strategien skal gjenspeile disse ambisjonene.

04	HOVEDTALL	25	8. ANDRE EIENDELER
06	STYRETS BERETNING	25	9. GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
DELÅRSREGNSKAP			
13	RESULTATREGNSKAP	26	10. ANNEN GJELD OG BALANSEFØRTE FORPLIKTELSE
15	BALANSE	27	11. KAPITALDEKNING
16	ENDRING I EGENKAPITAL	29	12. EGENKAPITALBEVISEIERE OG SPREDNING AV EGENKAPITALBEVIS PER 30.09.2016
18	KONTANTSTRØMOPPSTILLING	30	13. SEGMENTINFORMASJON
NOTER TIL REGNSKAPET			
20	1. REGNSKAPSPRINSIPPER	31	14. SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS M.V.
20	2. VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER	32	15. VURDERING AV VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER
20	3. FINANSIELL RISIKO	35	16. FINANSIELLE INSTRUMENTER OG MOTREGNING
21	4. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	36	RESULTATER FRA KVARTALSREGNSKAPENE
23	5. BRUTTO UTLÅN FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING	38	ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5-6
23	6. INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING	39	REVISJONSERKLÆRING
24	7. FINANSIELLE DERIVATER		

HOVEDTALL

RESULTATSAMMENDRAG (Hele tusen kroner)	30.09.2016		30.09.2015		2015	
		%		%		%
Netto renteinntekter	256 392	1,65	227 263	1,57	311 126	1,60
Netto provisjons- og andre inntekter	233 971	1,51	199 757	1,38	268 616	1,38
Netto avkastning på finansielle investeringer	105 433	0,68	42 698	0,29	39 309	0,20
Sum inntekter	595 796	3,84	469 718	3,24	619 051	3,18
Sum driftskostnader	244 584	1,57	240 959	1,66	327 808	1,68
Driftsresultat før tap	351 212	2,26	228 759	1,58	291 244	1,50
Tap på utlån og garantier	7 338	0,05	1 323	0,01	3 476	0,02
Resultat før skatt	343 874	2,21	227 435	1,57	287 768	1,48
Skattekostnad	62 821	0,40	50 494	0,35	61 999	0,32
Periodens resultat	281 053	1,81	176 941	1,22	225 769	1,16
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat						
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-	-	45 496	0,3	46 917	0,2
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	- 1 409	-0,01	6 341	0,04	7 426	0,04
Skattekostnad	-	-	-12 284	-0,1	- 12 668	-0,01
Poster som vil bli reklassifisert til resultat						
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	- 31 686	-0,20	4 296	0,03	20 481	0,11
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	302	-	-	-	-	-
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	- 32 793	-0,21	43 850	0,30	62 157	0,32
Totalresultat	248 260	1,60	220 790	1,52	287 926	1,48

NØKKELTALL	30.09.2016	30.09.2015	2015
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning ¹	13,5 %	9,1 %	8,6 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	11,9 %	11,3 %	10,9 %
Kostnadsprosent (morbank) ²	34,6 %	47,8 %	49,2 %
Kostnadsprosent (konsern) ²	41,1 %	51,3 %	53,0 %
Balansetall			
Brutto utlån til kunder	17 880 100	16 600 654	16 797 454
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	24 092 280	21 811 920	22 510 093
Innskudd fra kunder	12 914 260	12 354 048	12 370 473
Innskuddsdekning	72,2 %	74,4 %	73,6 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	7,7 %	7,4 %	8,1 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	10,5 %	6,7 %	9,0 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,5 %	8,5 %	6,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	20 706 323	19 333 604	19 464 082
Forvaltningskapital	21 584 875	19 827 771	19 736 036
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	27 797 055	25 039 037	25 448 675
Tap og mislighold i % av brutto utlån			
Tapsprosent utlån ³	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,4 %	0,4 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Soliditet			
Kapitaldekningsprosent	16,6 %	17,5 %	17,2 %
Kjernekapitaldekningsprosent	15,9 %	16,8 %	16,5 %
Ren kjernekapitalprosent	15,9 %	16,8 %	16,5 %
Kjernekapital	2 113 012	2 124 145	2 134 634
Netto ansvarlig kapital	2 205 459	2 213 868	2 216 195
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	8,6 %	9,4 %	9,7 %
Kontor og bemanning			
Antall kontor	6	8	8
Antall årsverk	223,4	227,2	223,4
Egenkapitalbevis			
Egenkapitalbevisbrøk	97,19 %	97,19 %	97,19 %
Børskurs	170,00	170,00	175,50
Børsverdi mill. kr	2 371	2 371	2 448
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	198,69	183,34	187,99
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (morbank) ⁴	18,34	10,35	12,90
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (konsern) ⁴	19,33	12,20	15,60
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	-	-	7,80
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	6,60	10,45	11,25
Pris / Bokført egenkapital	0,86	0,93	0,93

1. Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2. Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

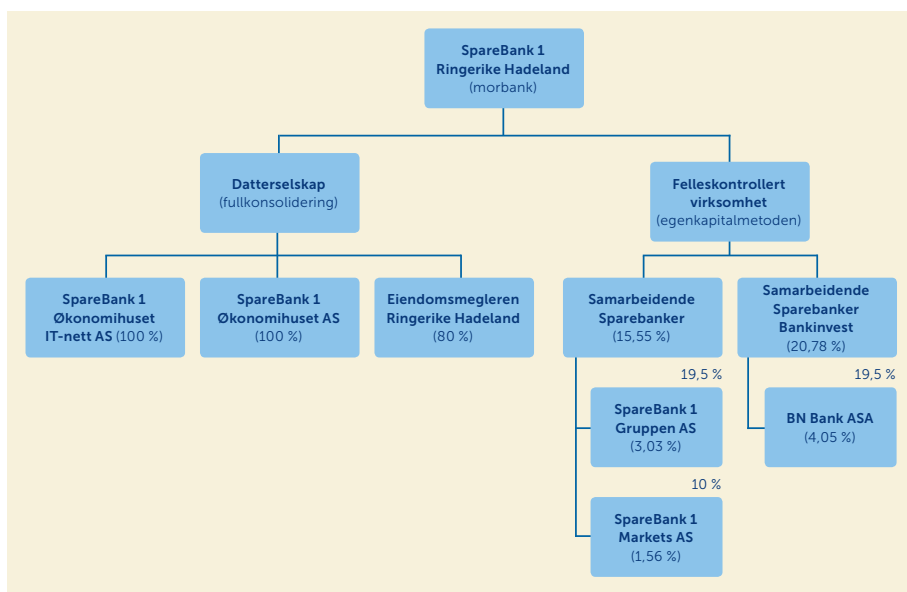
3. Netto tap i prosent av brutto utlån inkl. Boligkreditt hittil i år, annualisert

4. Overskudd hittil i år eks. ikke-kontrollerende eierinteresser multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis.

STYRETS BERETNING

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland utgjør morbanken, tre datterselskaper og to felleskontrollerte virksomheter per 30. september 2016.

Resultat hittil i år

(Hele tusen kroner)	YTD 30.09.16	YTD 30.09.15	Endring
Netto renteinntekter	256 392	227 263	29 129
Netto provisjons- og andre inntekter	233 971	199 757	34 214
Netto resultat fra finansielle eiendeler	105 433	42 698	62 735
Sum inntekter	595 796	469 718	126 078
Sum driftskostnader	244 584	240 959	3 625
Resultat før tap	351 212	228 759	122 453
Tap på utlån og garantier	7 338	1 323	6 014
Resultat før skatt	343 874	227 435	116 439

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland oppnådde et resultat før skatt på 343,9 mill. kroner fra 1. januar til 30. september 2016 (227,4 mill. kroner i samme periode i 2015). Av spesielle poster i regnskapet til konsernet kan det nevnes at det er inntektsført 11,7 mill. kroner i gevinst fra salget av eiendomsmegler-virksomheten på Gjøvik i 1. kvartal 2016, samt at det er inntektsført en ekstraordinær utdeling fra Visa Norge på 12,2 mill. kroner og en gevinst fra salg av to bankbygg på 10,4 mill. kroner i 2. kvartal 2016. I tillegg er det i 3. kvartal inntektsført en gevinst ved oppgjør fra salg av eierandeler i Bank 1 Oslo Akershus på 19,1 mill. kr. Resultatutviklingen fra underliggende drift i konsernet er god. Inntjeningen fra både bankdrift, eiendomsmeglerdrift og regnskaps- og IT-tjenester er bedret fra fjoråret.

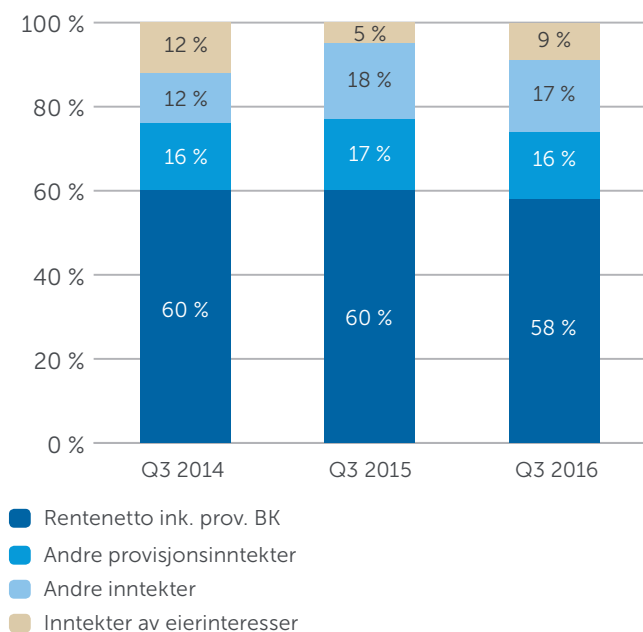
Sikringsfondsavgiften er i sin helhet bokført i 1. kvartal i 2016 i tråd med Finanstilsynets anbefaling. Avgiften utgjør 9,6 mill. kroner i 2016 (9,2 mill. kroner i 2015). Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Resultat i kvartalet

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2016	3. kv. 2015	Endring
Netto renteinntekter	92 478	81 148	11 330
Netto provisjons- og andre inntekter	71 119	68 795	2 324
Netto resultat fra finansielle eiendeler	60 807	5 813	54 995
Sum inntekter	224 404	155 755	68 649
Sum driftskostnader	80 254	82 897	-2 643
Resultat før tap	144 150	72 858	71 292
Tap på utlån og garantier	-1 477	611	-2 089
Resultat før skatt	145 627	72 247	73 381

Konsernets resultat før skatt i 3. kvartal var på 145,2 mill. kroner i 2016 (72,2 mill. kroner i 3. kvartal 2015). Kvartalsresultatet preges av god vekst i netto renteinntekter og netto provisjonsinntekter, gevinst fra salg av Bank 1 Oslo Akershus, gode resultater fra finansielle eiendeler og gode resultater i datterselskapene.

Netto renteinntekter, provisjonsinntekter og andre inntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjorde 92,5 mill. kroner (81,1 mill. kroner). Høyere volumer bidro til inntektsveksten. Utlånsvolumet inkl. utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt økte med 2.280 mill. kroner tilsvarende 10,5 % siste 12 måneder. Innskuddsvolumene økte i samme periode med 560 mill. kroner tilsvarende 4,5 %. Utlånsmarginen ble redusert med i gjennomsnitt 0,19 %, mens innskuddsmarginen økte med 0,35 % fra 30. september 2015.

Netto provisjonsinntekter utgjorde 39,8 mill. kroner (39,9 mill. kroner), hvorav inntekter fra utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde 11,2 mill. kroner (13,1 mill. kroner). Fallende inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt utlignes av økte inntekter fra blant annet betalingsformidling og plassering som er hhv 10 % og 11 % høyere enn i 3. kvartal 2015.

Netto andre driftsinntekter utgjorde 31,3 mill. kroner i 3. kvartal 2016, en økning på 2,4 mill. kroner fra tilsvarende periode i 2015 som i hovedsak tilskrives økte inntekter fra virksomhet i datterselskaper.

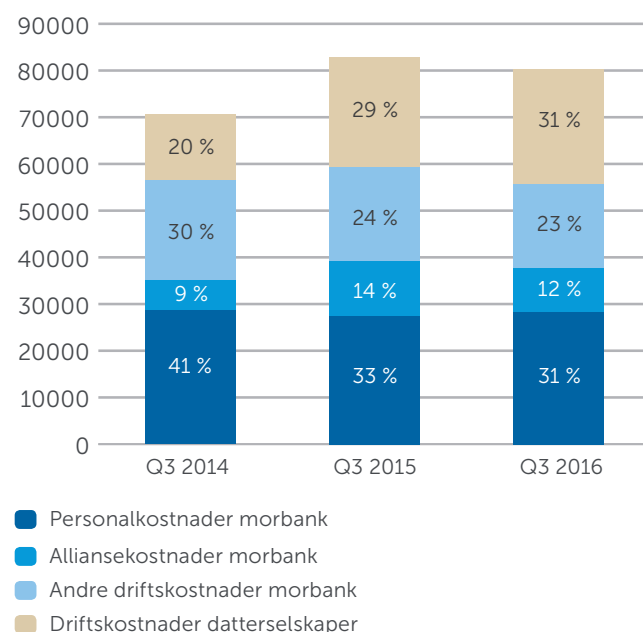
Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer utgjorde 60,8 mill. kroner i 3.kvartal 2016 (5,8 mill. kroner), herav utgjør inntekter fra utbytte 3 mill. kroner (0 mill. kr.), inntekter

av eierinteresser utgjør 15,9 mill. kroner (7,6 mill. kr.) og øvrige inntekter utgjør 42 mill. kroner (-1,8 mill.kr).

Inntektsveksten øvrige inntekter forklares av oppgjør fra salg av aksjer i Bank 1 Oslo Akershus tilsvarende 19,1 mill. kroner - samt positiv verdiendring på likviditetsportefølje og rentederivater.

Driftskostnader

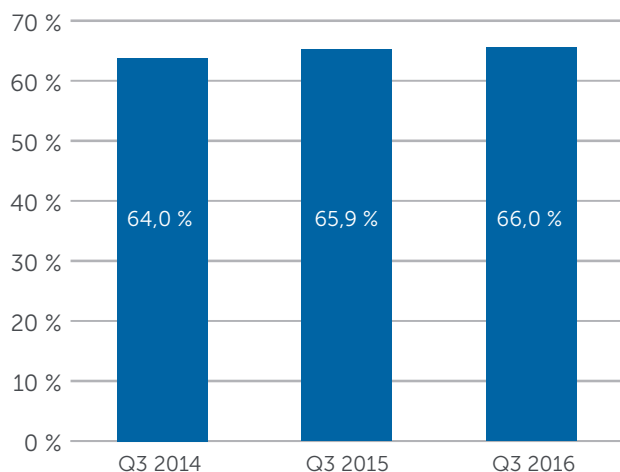
Sum driftskostnader utgjorde 80,3 mill. kroner i 3. kvartal 2016 (82,9 mill. kroner). Kostnadsreduksjonen tilskrives i hovedsak reduserte andre driftskostnader i morbank. Målt i forhold til totale inntekter utgjorde driftskostnadene hittil i år per 3. kvartal 2016 41,1 % (51,3 %). Kostnadsprosenten i morbank utgjorde 34,6 % (47,8 %).

Kredittrisiko og porteføljeutvikling

Kredittrisiko knyttet til utlånporteføljen er bankens største risikoområde. Det har de siste årene vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Kreditter besluttet i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåking av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen. Tapsutviklingen er avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområder spesielt. 66,0 % av bankens utlån er klassifisert i svært lav eller lav risikoklasse. Fra det lave tapsnivået de siste årene er det sannsynlig at banken vil oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Bankens inntjenings- og soliditetsmessig

forberedt på dette og styret vurderer kredittkvaliteten som generelt stabil og god.

Høy andel i svært lav og lav risikoklasse

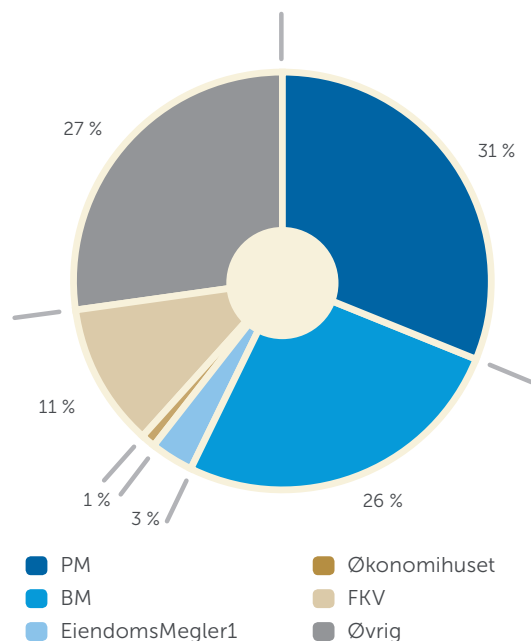

Tap og mislighold

Ved utgangen av 3. kvartal 2016 utgjorde netto avsetning for tap på utlån 73,1 mill. kroner (76,0 mill. kroner). De gruppevise nedskrivningene er økt med til sammen 2,8 mill. kroner hittil i år. Brutto misligholdte utlån per 30. september 2016 utgjorde 33,6 mill. kroner (65,6 mill. kroner), tilsvarende 0,2 % (0,4 %) av brutto utlån.

Forretningsområdene

Resultat før skatt i 3. kvartal 2016

Personkunder (PM)

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2016	3. kv. 2015	Endring
Netto renteinntekter og provisjon BK	58 645	54 581	4 064
Netto andre provisjonsinntekter	21 609	21 916	-307
Netto andre inntekter	980	490	490
Driftskostnader	37 553	40 420	-2 867
Resultat før tap	43 681	36 567	7 114
Tap på utlån og garantier	-1 785	611	-2 396
Resultat før skatt	45 466	35 956	9 510

Tross sterk konkurranse om boliglånskunder har vekst i brutto utlån til kunder vært på 10,7 % siste 12 måneder. Vekst i brutto utlån fra årsskiftet har vært på 8,6 %. Innskudd fra kunder har økt med 6,7 % siste 12 måneder. Gjennomsnittlig kundemargin per 30. september er uendret fra 2015.

Bedriftskunder (BM)

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2016	3. kv. 2015	Endring
Netto renteinntekter og provisjon BK	47 267	39 463	7 804
Netto andre provisjonsinntekter	7 395	5 767	1 628
Netto andre inntekter	370	91	279
Driftskostnader	16 756	17 055	-299
Resultat før tap	38 276	28 266	10 010
Tap på utlån og garantier	308	-	308
Resultat før skatt	37 968	28 266	9 702

Vekst i brutto utlån til bedriftskunder utgjør 10,0 % siste 12 måneder. Vekst i brutto utlån fra årsskiftet har vært 3,8 %. Den store forskjellen tilskrives ekstraordinær vekst i 4. kvartal 2015 i forbindelse med overtakelse av utlånsportefølje fra BN Bank. Innskudd fra bedriftskunder har økt med 0,8 % siste 12 måneder. Volumvekst og bedret kundemargin medførte god resultatvekst. Gjennomsnittlig kundemargin per 30. september er bedret med 0,30 % fra 2015.

Datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter

Resultat før skatt fra datterselskaper innregnet i konsernets resultater utgjør 6,7 mill. kroner i 3. kvartal 2016 (4,3 mill. kroner), herav 4,9 mill. kroner fra eiendomsmeglervirksomhet (2,8 mill. kroner i 3. kvartal 2015 inkludert resultater fra virksomheten på Gjøvik) og 1,9 mill. kroner fra regnskaps- og IT-tjenester (1,5 mill. kroner i 3. kvartal 2015).

Innregnet resultat fra felleskontrollerte virksomheter utgjør 15,9 mill. kroner i 3. kvartal 2016 (7,6 mill. kroner).

Finansiering og likviditet

Bankens primære finansieringskilde består av innskudd fra kunder. Per 30. september 2016 utgjorde andel innskudd av bankens balanseførte utlån 72,2 % (74,4 %). Bankens øvrige finansiering består hovedsakelig av verdipapirgjeld og ansvarlig kapital. Konsernets samlede verdipapirgjeld utgjorde 5.348 mill. kroner per 30. september 2016 (4.369 mill. kroner). Banken har hatt god tilgang til finansiering i kvartalet.

Banken har en god likviditet ved utgangen av 3. kvartal 2016. Innskudd i Norges Bank og andre kredittinstitusjoner utgjør til sammen 1.286 mill. kroner (1.052 mill. kroner) og bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner utgjør 1.325 mill. kroner. LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 30. september 2016 utgjør 108 %, godt over lovkravet på 70 %.

Kapitaldekning

Per 30. september 2016 var bankens rene kjernekapitaldekning 15,9 % (16,8 %). Eks. overgangsregler var bankens rene kjernekapitaldekning 14,9 % per 30. september 2016 (15,5 %). Netto ansvarlig kapital utgjorde 2.205 mill. kroner (2.214 mill. kroner). SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Styret har fastsatt mål for ren kjernekapitaldekning for banken og konsernet på minimum 14,5 %. God utlånsvekst de siste årene har medført en fallende kapitaldekning. Styret vil av den grunn vurdere bankens vekststrategi i løpet av året. Uvektet kjernekapitalandel per 30. september 2016 utgjør 8,8 %.

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter

Det har ikke vært gjennomført transaksjoner med nærstående parter som har hatt vesentlig betydning for virksomhetens stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

Utsiktene fremover

Norges Banks hovedstyre besluttet å holde styringsrenten uendret på 0,5 prosent ved rentemøtet i september. Analysene fra Norges Bank viser samtidig til at styringsrenten vil holde seg nær 0,5 prosent de neste par årene.

Signaler fra andre aktører i finansbransjen antyder også at rentebunnen kan være nådd.

Oljeprisene har utover i 2016 forholdt seg lave uten at dette foreløpig ser ut til å hatt noen større ringvirkninger til øvrige sektorer. Utviklingen i Norsk økonomi fortsetter således å være to-delt utover i 2016. Bankens portefølje består av bedrifter i næringer og en region som i stor grad vil nyte godt av tiltakene for å dempe nedgangen i nasjonen for øvrig.

Kunders bruk av bank er i stadig endring – fra manuelle til selvbetjente tjenester. Dette er en ønsket utvikling, både fra kunders og finansnæringens side. Økonomisk rådgivning blir i større grad bankenes satsningsområde knyttet til bankkontoret. Som en konsekvens av dette samler SpareBank 1 Ringerike Hadeland kompetanse i større miljøer. Fra 16. desember 2016 vil betjeningskonseptet ved bankkontoret i Lunner kommune endres fra daglig betjent kontor til kveldsåpent en dag i uken. I Lunner kommune er det stor daglig arbeidsutpendling og banken ønsker å endre sitt betjeningskonsept etter kundenes behov.

Digitaliseringen av banknæringen fører til ny tenkemåte rundt bankens nærhetsbegrep fra fysisk nærhet til nærhet i alle kanaler, så vel fysiske som digitale. Kombinasjonen mellom bankens unike lokalkompetanse og SpareBank 1s sterke digitale posisjon gjør banken godt rustet for en digital fremtid.

Det er besluttet store løft i infrastrukturen i vår region for å knytte regionen nærmere opp mot Oslo, både gjennom utbedringer i RV4 og E16 og gjennom Ringeriksbanen. Byggestart for Ringeriksbanen er kommunisert å være i 2019 med ferdigstilling i 2024. Deler av utbedringene på RV4 forventes ferdigstilt ved årsskiftet 2016/2017. Vi forventer god utvikling og god vekst i vår region som følge av disse forbedringene.

Styrets vurdering er at konsernet er godt posisjonert for å kunne utnytte gode forretningsmuligheter. Effektiv drift og inntekter fra mange produkt- og tjenestoområder bidrar sammen med volumvekst til en forventning om fortsatt god inntjening.

Styret er godt fornøyd med konsernets resultat per 30. september 2016.

Hønefoss, 26. oktober 2016
I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Jørn Prestkvern (sign)
Leder

Anne Cathrine Frøstrup (sign)
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad (sign)

Svein Oftedal (sign)

Tommy Helgerud (sign)

Hege Marie Petlund (sign)

Liv Bente Kildal (sign)

Gunnar Bergan (sign)

Steinar Haugli (sign)
Adm. banksjef

DELÅRSREGNSKAP

Resultatregnskap

MORBANK					KONSERN						
3. kvartal 2015	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	01.01- 30.09.15	01.01- 30.09.16	(Hele tusen kroner)	Note	01.01- 30.09.16	01.01- 30.09.15	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	2015
645 116	162 079	152 027	491 466	448 658	Renteinntekter		448 641	491 407	152 039	162 068	645 041
334 526	81 028	59 709	264 584	192 666	Rentekostnader		192 249	264 144	59 561	80 921	333 915
310 589	81 051	92 318	226 882	255 992	Netto renteinntekter		256 392	227 263	92 478	81 148	311 126
164 912	41 919	41 807	124 038	121 821	Provisjonsinntekter		121 821	124 038	41 807	41 919	164 912
8 079	2 065	2 034	5 898	5 990	Provisjonskostnader		5 990	5 898	2 034	2 065	8 079
4 017	1 032	1 623	3 108	13 849	Andre driftsinntekter		118 140	81 617	31 346	28 941	111 783
160 850	40 886	41 396	121 248	129 680	Netto provisjons- og andre inntekter		233 971	199 757	71 119	68 795	268 616
13 417	5	1 637	13 323	23 899	Utbytte		25 260	13 466	2 997	5	13 560
16 905	-	-	16 905	51 071	Inntekter av eierinteresser		43 829	32 607	15 859	7 558	43 938
-18 189	-1 750	41 952	-3 375	36 345	Netto resultat fra andre finansielle investeringer		36 345	-3 375	41 952	-1 750	-18 189
12 134	-1 745	43 589	26 853	111 314	Netto resultat fra finansielle eiendeler		105 433	42 698	60 807	5 813	39 309
483 573	120 192	177 302	374 984	496 986	Sum inntekter		595 796	469 718	224 404	155 755	619 051
111 058	27 416	28 290	83 244	83 779	Personalkostnader		145 278	134 079	49 349	47 454	185 648
16 171	4 239	3 295	13 088	9 980	Ordinære avskrivninger		10 620	13 584	3 503	4 445	16 881
110 812	27 567	24 175	83 078	78 269	Andre driftskostnader		88 686	93 296	27 402	30 998	125 278
238 041	59 222	55 759	179 410	172 028	Sum driftskostnader		244 584	240 959	80 254	82 897	327 808
245 532	60 971	121 543	195 574	324 958	Resultat før tap		351 212	228 759	144 150	72 858	291 244
3 476	611	-1 477	1 323	7 338	Tap på utlån og garantier	4	7 338	1 323	-1 477	611	3 476
242 056	60 359	123 020	194 251	317 621	Resultat før skatt		343 874	227 435	145 627	72 247	287 768
56 929	20 815	19 905	45 774	54 443	Skattekostnad		62 821	50 494	21 594	21 985	61 999
185 127	39 544	103 115	148 477	263 178	Periodens resultat		281 053	176 941	124 033	50 262	225 769
-	-	-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser		3 664	1 834	729	408	1 957
12,90	2,76	7,19	10,35	18,34	Resultat pr egenkapitalbevis		19,33	12,20	8,59	3,47	15,60

Utvidet resultatregnskap

MORBANK					KONSERN						
2015	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	01.01- 30.09.15	01.01- 30.09.16	(Hele tusen kroner)	Note	01.01- 30.09.16	01.01- 30.09.15	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	2015
185 127	39 544	103 115	148 477	263 178	Resultat for perioden		281 053	176 941	124 033	50 262	225 769
					<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>						
45 738	-	-	45 496	-	Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon		-	45 496	-	-	46 917
-	-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-1 409	6 341	268	-	7 426
-12 349	-	-	-12 284	-	Skatt		-	-12 284	-	-	-12 668
					<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>						
20 481	2 317	-15 097	4 296	-31 686	Endring i virkelig verdi for invest. holdt for salg		-31 686	4 296	-15 097	2 317	20 481
-	-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		302	-	-	-	-
53 870	2 317	-15 097	37 508	-31 686	Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen		-32 793	43 850	-14 829	2 317	62 157
238 997	41 861	88 018	185 985	231 493	Totalresultat		248 260	220 790	109 204	52 580	287 926
-	-	-	-	-	Herav ikke-kontrollerende eierinteresser		3 664	1 834	729	408	2 129
16,65	2,92	6,13	12,96	16,13	Totalresultat pr. egenkapitalbevis		17,04	15,26	7,56	3,64	19,92

Balanse

MORBANK			KONSERN				
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016	(Hele tusen kroner)	Note	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
112 504	89 069	93 785	Kontanter og fordringer på sentralbanker		93 785	89 069	112 504
634 447	963 121	1 191 761	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1 191 766	963 121	634 449
16 799 341	16 602 580	17 881 854	Brutto utlån til og fordringer på kunder	5,15	17 880 100	16 600 654	16 797 454
-19 499	-19 258	-10 774	- Individuelle nedskrivninger	4	-10 774	-19 258	-19 499
-59 544	-56 817	-62 365	- Nedskrivninger på grupper av utlån	4	-62 365	-56 817	-59 544
16 720 298	16 526 505	17 808 715	Netto utlån til kunder		17 806 961	16 524 579	16 718 411
1 150 600	1 168 425	1 325 027	Sertifikater og obligasjoner	15	1 325 027	1 168 425	1 150 600
48 009	51 924	36 095	Finansielle derivater	7,15	36 095	51 924	48 009
484 405	434 007	521 136	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	15	521 337	434 048	484 405
166 314	166 314	166 314	Investering i eierinteresser		353 867	315 173	327 589
63 983	63 983	63 983	Investering i konsernselskaper		0	0	0
78 064	80 184	67 718	Eiendom, anlegg og utstyr		73 038	85 710	83 718
25 664	20 926	22 810	Utsatt skattefordel		22 869	33 571	25 657
6 783	7 130	4 083	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		66 026	56 970	68 876
45 049	65 615	53 271	Andre eiendeler	8	94 102	105 180	81 817
19 536 121	19 637 204	21 354 698	Eiendeler		21 584 875	19 827 771	19 736 036
12 391 492	12 369 874	12 944 778	Innskudd fra og gjeld til kunder	6	12 914 260	12 354 048	12 370 473
4 190 705	4 368 515	5 348 191	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9,15	5 348 191	4 368 515	4 190 705
36 630	36 311	32 471	Finansielle derivater	7,15	32 471	36 311	36 630
199 779	198 007	192 170	Annen gjeld og balanseførte forpliktelses	10	232 803	234 210	236 539
200 263	200 257	200 278	Ansvarlig lånekapital	9	200 278	200 257	200 263
17 018 869	17 172 965	18 717 888	Sum gjeld		18 728 003	17 193 342	17 034 610
1 394 665	1 394 665	1 394 665	Egenkapitalbevis		1 394 665	1 394 665	1 394 665
361 134	361 134	361 134	Overkursfond		361 134	361 134	361 134
553 963	478 922	553 963	Utjevningsfond		553 963	478 922	553 963
108 784	-	-	Avsatt utbytte		-	-	110 684
3 150	-	-	Avsatt til gaver		-	-	3 150
65 993	63 820	65 993	Grunnfond		65 993	63 820	65 993
885	885	885	Kompensasjonsfond		885	885	885
28 679	164 813	260 171	Annen egenkapital		474 696	331 527	207 181
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser		5 536	3 477	3 772
2 517 251	2 464 239	2 636 810	Sum egenkapital	12	2 856 871	2 634 429	2 701 425
19 536 121	19 637 204	21 354 698	Gjeld og egenkapital		21 584 875	19 827 771	19 736 036

Hønefoss, 26. oktober 2016

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Jørn Prestkvern (sign)
LederAnne Cathrine Frøstrup (sign)
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad (sign)

Svein Oftedal (sign)

Tommy Helgerud (sign)

Hege Marie Petlund (sign)

Liv Bente Kildal (sign)

Gunnar Bergan (sign)

Steinar Haugli (sign)
Adm. banksjef

Endring i egenkapital

MORBANK

(Hele tusen kroner)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Komp.- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.14	1 394 665	361 134	446 644	62 886	885	33 672	-21 632	139 467	4 038	2 421 759
Periodens resultat	-	-	-	-	-	6 407	142 069	-	-	148 477
Utvidede resultatposter										
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	32 279	933	-	-	-	-	-	33 212
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	4 296	-	-	-	4 296
Sum utvidede resultatposter	-	-	32 279	933	-	4 296	-	-	-	37 508
Totalresultat	-	-	32 279	933	-	10 704	142 069	-	-	185 985
Transaksjoner med eierne										
Utdelt utbytte for 2014	-	-	-	-	-	-	-	-139 467	-	-139 467
Utdelt gavefond 2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-4 038	-4 038
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-139 467	-4 038	-143 505
Egenkapital 30.09.15	1 394 665	361 134	478 923	63 819	885	44 376	120 437	-	-	2 464 239
Egenkapital 31.12.15	1 394 665	361 134	553 963	65 992	885	50 310	-21 632	108 784	3 150	2 517 251
Periodens resultat	-	-	-	-	-	8 709	254 470	-	-	263 178
Utvidede resultatposter										
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-31 686	-	-	-	-31 686
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-31 686	-	-	-	-31 686
Totalresultat	-	-	-	-	-	-22 977	254 470	-	-	231 493
Transaksjoner med eierne										
Utdelt utbytte for 2015	-	-	-	-	-	-	-	-108 784	-	-108 784
Utdelt gavefond 2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-3 150	-3 150
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-108 784	-3 150	-111 934
Egenkapital 30.09.16	1 394 665	361 134	553 963	65 992	885	27 333	232 838	-	-	2 636 810

1. Pr 30.09.2016 består eierandelskapitalen av 13.946.652 egenkapitalbevis à NOK 100.

KONSERN

(Hele tusen kroner)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Komp.- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum	Ikke- kontroll- erende eier- interesser	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.14	1 394 665	361 134	446 644	62 886	885	8 558	136 031	140 667	4 038	2 555 507	2 843	2 558 352
Periodens resultat	-	-	-	-	-	6 407	168 700	-	-	175 107	1 834	176 941
Utvidede resultatposter												
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	32 279	933	-	-	-	-	-	33 212	-	33 212
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	4 296	-	-	-	4 296	-	4 296
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	6 341	-	-	6 341	-	6 341
Sum utvidede resultatposter	-	-	32 279	933	-	4 296	6 341	-	-	43 850	-	43 850
Totalresultat	-	-	32 279	933	-	10 704	175 041	-	-	218 957	1 834	220 790
Transaksjoner med eierne												
Utdelt utbytte for 2014	-	-	-	-	-	-	1 200	-140 667	-	-139 467	-1 200	-140 667
Utdelt gavefond 2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-4 038	-4 038	-	-4 038
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	1 200	-140 667	-4 038	-143 505	-1 200	-144 705
Egenkapital 30.09.15	1 394 665	361 134	478 923	63 819	885	19 261	312 265	-	-	2 630 952	3 477	2 634 429
Egenkapital 31.12.15	1 394 665	361 134	553 963	65 992	885	25 196	181 985	110 684	3 150	2 697 654	3 772	2 701 425
Endringer ført direkte mot egenkapitalen ²	-	-	-	-	-	-	21 018	-	-	21 018	-	21 018
Omarbeidet egenkapital per 01.01.2016	1 394 665	361 134	553 963	65 992	885	25 196	203 003	110 684	3 150	2 697 654	3 772	2 722 443
Periodens resultat	-	-	-	-	-	8 709	268 680	-	-	277 389	3 664	281 053
Utvidede resultatposter												
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-31 686	-	-	-	-31 686	-	-31 686
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	302	-1 409	-	-	-1 107	-	-1 107
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-31 384	-1 409	-	-	-32 793	-	-32 793
Totalresultat	-	-	-	-	-	-22 675	288 289	-	-	265 614	3 664	269 279
Transaksjoner med eierne												
Utdelt utbytte for 2015	-	-	-	-	-	-	1 900	-110 684	-	-108 784	-1 900	-110 684
Utdelt gavefond 2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-3 150	-3 150	-	-3 150
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	1 900	-110 684	-3 150	-111 934	-1 900	-113 834
Egenkapital 30.09.16	1 394 665	361 134	553 963	65 992	885	2 521	472 175	-	-	2 851 334	5 536	2 856 871

1. Pr 30.09.2016 består eierandelskapitalen av 13.946.652 egenkapitalbevis à NOK 100.

2. Direkteføringen mot egenkapitalen er tilknyttet investeringen i Samarbeidende Sparebanker AS.

Kontantstrømoppstilling

MORBANK				KONSERN		
2015	01.01-30.09.15	01.01-30.09.16	(Hele tusen kroner)	01.01-30.09.16	01.01-30.09.15	2015
-1 257 455	-1 048 037	-1 075 156	Brutto utlån til kunder	-1 075 289	-1 048 153	-1 257 610
597 214	449 675	417 868	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	417 823	449 597	597 110
802 038	640 330	553 286	Innskudd fra kunder	543 785	643 736	800 252
-192 805	-15 533	-11 326	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-10 954	-15 078	-192 175
821 595	493 539	-557 315	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-557 315	493 539	821 595
			Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7 776	13 883	17 620
17 620	13 883	7 776	Sertifikater og obligasjoner	-166 600	-17 347	-2 365
-2 365	-17 347	-166 600	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	14 264	17 916	23 002
23 002	17 916	14 264	Renteutbetaling derivater	13 016	-3 744	4 517
4 517	-3 744	13 016	Provisjonsinnbetalinger	244 137	206 844	285 201
157 708	119 542	117 279	Utbetalinger til lønn	-175 008	-174 904	-232 364
-148 875	-114 437	-124 946	Andre utbetalinger til drift	-125 991	-101 950	-142 440
-108 702	-79 989	-84 227	Betalt skatt	-66 049	-68 417	-68 934
-66 075	-66 075	-62 732	Andre tidsavgrensninger	-18 526	4 137	6 329
5 992	4 123	-19 848				
653 407	393 845	-978 662	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	-954 933	400 058	659 739
-4 106	-3 417	-437	Investering i varige driftsmidler	-11 900	-3 773	-4 581
-	-	15 902	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	15 902	-	-
-94 018	-58 843	-110 983	Utbetaling til investeringer i aksjer og fond	-110 983	-58 843	-94 018
28 730	28 636	9 981	Innbetaling fra salg av aksjer og fond	9 981	28 636	28 730
29 753	29 753	74 606	Utbytte fra investeringer i aksjer	62 341	25 096	25 096
-39 641	-3 871	-10 930	B Netto likviditetsendring investering	-34 659	-8 884	-44 773
948 000	698 000	1 975 000	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 975 000	698 000	948 000
-1 281 500	-866 500	-798 000	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer	-798 000	-866 500	-1 281 500
-	-	-	Opptak av ansvarlig lånekapital	-	-	-
-123 692	-89 711	-90 275	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-90 275	-89 711	-123 692
-5 937	-4 562	-3 918	Renteutbetalinger på ansvarlig lånekapital	-3 918	-4 562	-5 937
-	-	-	Tilbakebetaling av lån fra kredittinstitusjoner	-	-	-
-	-	-	Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjoner	-	-	-
-143 505	-143 505	-111 934	Utbetaling til utbytte og gavefond	-111 934	-144 705	-144 705
-606 634	-406 278	970 873	C Netto likviditetsendring finansiering	970 873	-407 478	-607 834
7 132	-16 304	-18 719	A+B+C Netto endring likvider i året	-18 719	-16 304	7 132
105 372	105 372	112 504	Inngående likviditetsbeholdning	112 504	105 372	105 372
112 504	89 069	93 785	Utgående likviditetsbeholdning	93 785	89 069	112 504
			Likviditetsbeholdning spesifisert			
112 504	89 069	93 785	Kontanter og fordringer på sentralbanken	93 785	89 069	112 504
112 504	89 069	93 785	Likviditetsbeholdning sist i mnd	93 785	89 069	112 504

NOTER TIL REGNSKAPET

Note 1 Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 Ringerike Hadeland sitt selskaps- og konsernregnskap er utarbeidet i samsvar med IAS 34 «Delårsrapportering». Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015. Års- og delårsregnskapene er utarbeidet i samsvar med IFRS, godkjent av EU.

Alle tall er i hele 1.000 om ikke annet er angitt. Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta er NOK.

Banken har, i tråd med rundskriv 12/2015 fra Finanstilsynet, bokført hele sikringsfondsavgiften for 2016 i januar, tilsvarende 9,6 mill. kroner. Tidligere har denne avgiften vært periodisert gjennom året. Sammenligningstall fra 2015 er ikke omarbeidet. Til sammenligning var kostnaden til sikringsfondsavgiften per 30. september 2015 på 6,8 mill. kr. Kostnaden er klassifisert som rentekostnad.

Note 2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og

kostnader. I årsregnskapet er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Note 3 Finansiell risiko

Finansiell risiko og risikostyring er beskrevet i årsregnskapet blant annet i note 6, 7 til 14 (for kredittrisiko), note 15 (markedsrisiko) og note 16 (likviditetsrisiko) som

sammen med informasjon i denne delårsrapporten i all vesentlighet er dekkende for den finansielle risiko per 30.09.2016.

Note 4

Tap på utlån, garantier m.v.

Periodens tapskostnader

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
-332	-23	-8 940	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-8 940	-23	-332
2 727	-	2 821	Periodens endring i gruppenedskrivninger	2 821	-	2 727
250	155	372	Periodens endring i amortiseringseffekter	372	155	250
1 076	1 063	13 544	Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er tapsavsatt	13 544	1 063	1 076
1 151	1 106	864	Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er tapsavsatt	864	1 106	1 151
-1 396	-978	-1 324	Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-1 324	-978	-1 396
3 476	1 323	7 337	Periodens tapskostnader	7 337	1 323	3 476

Individuelle nedskrivninger *

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
20 546	20 546	20 214	Individuelle nedskrivninger ved 01.01	20 214	20 546	20 546
-1 076	-1 063	-13 544	- konstaterte tap i perioden på utlån,garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-13 544	-1 063	-1 076
-3 425	-1 853	-3 108	- tilbakeføring av tidligere års nedskrivning	-3 108	-1 853	-3 425
3 752	2 570	7 668	+ tapsavs. på engasjement hvor det tidligere ikke er tapsavsatt	7 668	2 570	3 752
121	121	249	+ økning i nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	249	121	121
296	208	-205	amortiseringseffekter	-205	208	296
20 214	20 529	11 274	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	11 274	20 529	20 214

* Individuelle nedskrivninger på garantier er oppført i balansen under «Annen gjeld» og utgjør kr 500.000,-
Pr. 31.12.15 og 30.09.16 utgjorde avsetningene henholdsvis kr 715.000,- og kr 1.270.500,-

Gruppenedskrivninger

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
56 817	56 817	59 544	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån,garantier m.v. IB	59 544	56 817	56 817
2 727	-	2 821	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån,garantier m.v.	2 821	-	2 727
59 544	56 817	62 365	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån,garantier m.v. UB	62 365	56 817	59 544

Misligholdte engasjement

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
60 701	65 569	33 636	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	33 636	65 569	60 701
-11 559	-11 126	-3 826	Individuelle nedskrivninger	-3 826	-11 126	-11 559
49 142	54 443	29 810	Netto misligholdte engasjement	29 810	54 443	49 142
19,0 %	17,0 %	11,4 %	Avsetningsgrad	11,4 %	17,0 %	19,0 %
0,4 %	0,4 %	0,2 %	Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,4 %	0,4 %

Øvrige tapsutsatte engasjement

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
18 931	20 788	15 870	Øvrige tapsutsatte engasjement	15 870	20 788	18 931
-8 656	-8 133	-7 447	Individuelle nedskrivninger	-7 447	-8 133	-8 656
10 275	12 655	8 423	Netto tapsutsatte engasjement	8 423	12 655	10 275
45,7 %	39,1 %	46,9 %	Avsetningsgrad	46,9 %	39,1 %	45,7 %
0,1 %	0,1 %	0,1 %	Øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %

Note 5 Brutto utlån fordelt på sektor og næring

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
9 343 030	9 553 866	10 169 219	Lønnstakere o.l	10 169 219	9 553 866	9 343 030
824 766	826 848	902 130	Primærnæringen	902 130	826 848	824 766
266 802	300 772	295 136	Industri	295 136	300 772	266 802
1 111 200	1 082 329	1 191 674	Bygg- og anleggsvirksomhet	1 191 674	1 082 329	1 111 200
214 581	219 944	208 365	Varehandel	208 365	219 944	214 581
91 271	97 117	89 004	Transport og lagring	89 004	97 117	91 271
136 532	142 022	145 459	Hotell og restaurantdrift	145 459	142 022	136 532
370 181	341 739	354 449	Forretningsmessig tjenesteyting	354 449	341 739	370 181
3 931 124	3 539 758	4 086 678	Omsetning/drift eiendommer	4 084 924	3 537 832	3 929 237
468 138	451 824	396 124	Diverse næringer	396 124	451 824	468 138
41 715	46 360	43 616	Påløpte renter	43 616	46 360	41 715
16 799 341	16 602 580	17 881 854	Sum utlån fordelt på sektor og næring	17 880 100	16 600 654	16 797 454
-19 499	-19 258	-10 774	Individuelle nedskrivninger	-10 774	-19 258	-19 499
-59 544	-56 817	-62 365	Gruppevise nedskrivninger	-62 365	-56 817	-59 544
16 720 298	16 526 505	17 808 715	Sum balanseført netto utlån	17 806 961	16 524 579	16 718 411

Note 6 Innskudd fordelt på sektor og næring

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
8 674 802	8 555 602	9 079 449	Lønnstakere o.l	9 079 449	8 555 602	8 674 802
269 011	437 495	469 632	Offentlig sektor	469 632	437 495	269 011
344 363	330 041	326 477	Primærnæringen	326 477	330 041	344 363
129 328	123 527	82 608	Industri	82 608	123 527	129 328
440 324	440 777	398 924	Bygg- og anleggsvirksomhet	398 924	440 777	440 324
349 670	326 256	332 538	Varehandel	332 538	326 256	349 670
155 417	127 687	164 916	Transport og lagring	164 916	127 687	155 417
41 854	31 113	54 208	Hotell og restaurantdrift	54 208	31 113	41 854
810 549	792 691	671 304	Forretningsmessig tjenesteyting	659 893	783 879	804 193
704 345	666 035	849 835	Omsetning/drift eiendommer	830 728	659 021	689 682
469 539	396 270	433 329	Diverse næringer	433 329	396 270	469 539
2 290	142 381	81 559	Påløpte renter	81 559	142 381	2 290
12 391 492	12 369 874	12 944 778	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	12 914 260	12 354 048	12 370 473

Note 7 Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatene underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens

derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved årets slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i hele tusen kroner.

Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2016			31.12.2015		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteswapper fastrente utlån	1 308 603	232	32 429	1 217 586	-	36 433
Sum renteinstrumenter	1 308 603	232	32 429	1 217 586	-	36 433
Sikring av innlån						
Rentebytteavtaler fastrente innlån	1 620 000	35 730	43	1 520 000	48 009	-
Sum renteinstrumenter	1 620 000	35 730	43	1 520 000	48 009	-
Andre finansielle derivater						
Garanti Eksportfinans	-	133	-	-	-	197
Sum andre finansielle derivater i balansen	-	133	-	-	-	197
Sum valuta- og renteinstrumenter i tusen kroner						
Sum renteinstrumenter	2 928 603	35 962	32 471	2 737 586	48 009	36 433
Sum andre finansielle derivater	-	133	-	-	-	197
Sum	2 928 603	36 095	32 471	2 737 586	48 009	36 630

Virkelig verdisikring

Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring av bankens fastrente innlån var 11,3 mill. kroner pr 30.09.2016 mot tap 2,9 mill. kroner

i 2015. Netto gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 11,3 mill. kroner pr 30.09.2016 mot gevinst 8,9 mill. kroner i 2015.

Garanti Eksportfinans AS

Banken deltar som eier i Eksportfinans AS i et garanti-syndikat for nedskrivninger i obligasjonsbeholdningen til Eksportfinans AS. Startdato for garantien var 29.02.2008. Fra og med februar 2011 har det blitt gjennomført årlige utvekslinger av sikkerhet i henhold til avtalen med utgangspunkt i verdien av obligasjonsbeholdningen

i Eksportfinans AS ved utgangen av februar. Avtalen forventes å forfalle i desember 2023. Garantiavtalen er klassifisert som et finansielt derivat i balansen og resultatføres under netto resultat fra andre finansielle investeringer. Bankens garanti er maksimert til 1,35 mill. kroner.

Note 8 Andre eiendeler

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
			Forskuddsbet. ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte innt.	34 253	50 993	32 182
31 272	45 869	29 468	Andre eiendeler	59 849	54 188	49 635
13 777	19 746	23 803				
45 049	65 615	53 271	Andre eiendeler	94 102	105 180	81 817

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

SpareBank 1 Ringerike Hadeland emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Refinansieringsbehovet blir også delvis finansiert ved

overføring av utlånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Oppstillingen er identisk i morbank og konsern. All verdipapirgjeld er utstedt i NOK.

Verdipapirgjeld

(Hele tusen kroner)	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Sertifikatgjeld			
- pålydende verdi	-	-	-
- bokført verdi	-	-	-
Obligasjonsgjeld			
- pålydende verdi	5 287 000	4 275 000	4 110 000
- bokført verdi	5 348 191	4 368 515	4 190 705
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	5 287 000	4 275 000	4 110 000
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	5 348 191	4 368 515	4 190 705

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt

(Hele tusen kroner)	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
2015	-	415 000	-
2016	-	417 000	417 000
2017	964 000	1 045 000	1 045 000
2018	1 628 000	1 378 000	1 628 000
2019	820 000	820 000	820 000
2020	800 000	-	-
2021	875 000	200 000	200 000
2022	200 000	-	-
Sum obligasjonsgjeld, pålydende verdi	5 287 000	4 275 000	4 110 000

Endring i verdipapirgjeld

(Hele tusen kroner)	30.09.16	Emittert/utvidet	Forfalt/ innløst	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-	300 000	-	-
Verdijusteringer	-	-	-	-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5 287 000	1 675 000	-498 000	4 110 000
Påløpte renter	28 677	-	-	32 340
Verdijusteringer	32 514	-	-	48 365
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 348 191	1 975 000	-798 000	4 190 705

Ansvarlig lånekapital

(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital *	200 000	200 000	200 000
Påløpte renter	278	257	263
Sum ansvarlig lånekapital	200 278	200 257	200 263

* Ansvarlig lån har en løpetid på 10 år med mulighet for call etter 5 år i juni 2019. Opprinnelig forfall i juni 2024.

Endring i ansvarlig lånekapital

(Hele tusen kroner)	30.09.16	Emittert/utvidet	Forfalt/ innløst	31.12.15
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	200 000	-	-	200 000
Påløpte renter	278	-	-	263
Sum ansvarlig lånekapital	200 278	-	-	200 263

Note 10

Annen gjeld og balanseførte forpliktelser

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
29 972	34 332	22 704	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	38 535	39 846	41 642
88 053	86 342	83 161	Pensjonsforpliktelser	82 809	87 259	88 053
81 754	77 333	86 305	Annen gjeld	111 458	107 106	106 844
199 779	198 007	192 170	Sum annen gjeld og balanseførte forpliktelser	232 803	234 210	236 539

Note 11 Kapitaldekning

Kapitalstyring

Nye kapitaldekningsregler i henhold til CRD IV/ Basel III ble innført i Norge 1. juli 2013 med overgangsbestemmelser som innebærer full gjennomføring fra 1. januar 2019. Fra og med 1. juli 2013 ble det innført nye bufferkrav jfr. finansieringsvirksomhetsloven § 2-9e. Per 30. september 2016 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent og kravet til systemrisikobuffer 3 prosent. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer er per 30. september 2016 1 %. Disse kravene er i tillegg til kravet om at ansvarlig kapital skal utgjøre minst 4,5 prosent av ren kjernekapital, slik at samlet krav til ren kjernekapital pr 30. september 2016 er 11 prosent. Motsyklisk buffer er besluttet økt til 1,5 prosent fra 1. juli 2016 slik at samlet krav til ren kjernekapital per 1. juli 2016 er 12 prosent. Bankens investering i datterselskapene Eiendomsmeglere

Ringerike Hadeland, SpareBank 1 Økonomihuset AS og SpareBank 1 Økonomihuset IT-nett AS faller inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriften § 5, 3. ledd, og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 14,5 prosent og tilsvarer det minimumskravet til ren kjernekapitaldekning for banker definert som systemkritiske per 30. september 2016.

Det er gjennomført forenklet revisorkontroll av resultatet og balanse i henhold til forskrift.

	MORBANK		
(Hele tusen kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
Egenkapitalbevis	1 394 665	1 394 665	1 394 665
Overkursfond	361 134	361 134	361 134
Utjevningfond, grunnfond og kompensasjonsfond	620 840	543 627	620 840
Fond for urealiserte gevinster	27 333	44 376	50 310
Avsatt til gaver og utbytte	-	-	111 934
Annen egenkapital	232 838	120 437	-21 631
Sum balanseført egenkapital	2 636 810	2 464 239	2 517 251
Balanseført egenkapital som ikke inngår i kjernekapital	-140 528	-88 471	-111 934
Verdiendringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-3 410	-3 163	-3 165
Fradrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-4 083	-7 130	-6 783
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor 1)	-375 779	-241 332	-260 736
Sum netto ren kjernekapital/ kjernekapital	2 113 012	2 124 145	2 134 634
Tilleggskapital utover kjernekapital			
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	200 000	200 000	200 000
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor 1)	-107 553	-110 277	-118 438
Sum netto tilleggskapital	92 447	89 723	81 562
Netto ansvarlig kapital	2 205 459	2 213 868	2 216 196

Risikoveid beregningsgrunnlag:			
Stater	-	-	-
Lokale og regionale myndigheter	6 901	16 542	4 737
Institusjoner	274 846	246 014	177 877
Foretak	3 332 880	2 749 052	4 080 920
Massemarked	1 950 002	2 881 952	1 396 066
Pantsikkerhet i eiendom	6 445 067	5 496 585	5 988 055
Forfalte engasjementer	30 060	53 746	41 356
Høyrisikoengasjementer	-	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	96 753	66 440	67 560
Andeler i verdipapirfond	-	-	-
Øvrige engasjementer	180 320	200 491	189 531
Sum kredittrisiko	12 316 829	11 710 823	11 946 102
Operasjonell risiko	956 677	929 983	929 983
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	35 044	35 096	43 210
Totalt beregningsgrunnlag	13 308 550	12 675 902	12 919 295
Kapitaldekning			
Ren kjernekapitaldekning	15,9 %	16,8 %	16,5 %
Kjernekapitaldekning	15,9 %	16,8 %	16,5 %
Kapitaldekning	16,6 %	17,5 %	17,2 %
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,50%)	332 714	316 898	322 982
Motsyklisk buffer (1,50%)	199 628	126 759	129 193
Systemrisikobuffer (3,00 %)	399 257	380 277	387 579
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	931 599	823 934	839 754
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50%)	598 885	570 416	581 368
Tilgjengelig ren kjernekapital	582 529	729 795	713 512

1. I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentstøt:
- i 2014: 20 prosent
 - i 2015: 40 prosent
 - i 2016: 60 prosent
 - i 2017: 80 prosent

Note 12

Egenkapitalbevisere og spredning av egenkapitalbevis per 30.09.2016

Det var 2.242 egenkapitalsbevisere per 30.09.2016 De største var:	Antall	% av totalt antall egenkapital- bevis
1 Sparebankstiftelsen Ringerike	4 183 993	30,00%
2 Sparebankstiftelsen Gran	2 789 330	20,00%
2 Sparebankstiftelsen Jevnaker Lunner Nittedal	2 789 330	20,00%
4 Fres AS	450 000	3,23%
5 MP Pensjon PK	293 434	2,10%
6 Wenaasgruppen AS	194 475	1,39%
7 Ringeriks Kraft AS	153 167	1,10%
8 Nordenfjelske Bykredits Stiftelse	130 000	0,93%
9 Verdipapirfondet Eika	121 079	0,87%
10 Wenaas Kapital AS AK	62 007	0,44%
11 First Partners Holding 5 AS	55 045	0,39%
12 Allumgården	54 987	0,39%
13 G.A.S. Holding AS	44 702	0,32%
13 RG Holding AS	41 338	0,30%
15 Pensjonsordningen for Apotekvirksomhet	41 072	0,29%
16 Lunner Almenning	40 322	0,29%
17 Bjørn Staavi	35 000	0,25%
18 Stiksrud Holding AS	33 000	0,24%
19 Larre Eiendom 2 AS	29 160	0,21%
20 Heiberg Anne Margrethe	25 000	0,18%
Sum 20 største	11 566 441	82,93%
Øvrige egenkapitalbevisere	2 380 211	17,07%
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	13 946 652	100%

Egenkapitalbevisbrøk – Morbank

(Hele tusen kroner)	30.09.2016	01.01.2016	30.09.2015
Eierandelskapital	1 394 665	1 394 665	1 394 665
Overkursfond	361 134	361 134	361 134
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	553 963	553 963	478 923
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	2 309 762	2 309 762	2 234 722
Grunnfondskapital eksklusive gaver og fond for urealiserte gevinster	65 992	65 992	63 819
Kompensasjonsfond	885	885	885
B. Sum samfunnseid kapital	66 877	66 877	64 704
Egenkapital eksklusiv utbytte, fond for urealiserte gevinster og annen egenkapital	2 376 639	2 376 639	2 299 425
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	97,19 %	97,19 %	97,19 %

Note 13 Segmentinformasjon

Inndelingen i segmentene som beskrevet under er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten. På balanseposter segmentrapporteres det i morbanken kun på utlån og innskudd. Øvrige balanseposter er klassifisert under øvrige.

Rapporteringen av segmenter er inndelt i følgende områder: Privatmarked inneholder privatkunder for hele banken, samt mindre bedriftskunder. Bedriftsmarked inneholder større bedriftsengasjementer. Eiendoms-megling samt IT- og regnskapstjenester inneholder virksomhet i datterselskaper.

Konsern 30.09.2016

(Hele tusen kroner)	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT						
Netto renteinntekter og provisjon BK	166 603	130 531	355	45	-6 442	291 092
Netto andre provisjonsinntekter	60 898	21 239	-	-	-1 005	81 131
Netto andre inntekter	9 437	3 343	61 601	47 043	102 148	223 573
Driftskostnader	116 804	51 113	37 526	38 007	1 136	244 584
Resultat før tap	120 133	104 000	24 430	9 082	93 566	351 212
Tap på utlån og garantier	-2 480	9 818	-	-	-	7 338
Resultat før skatt	122 614	94 182	24 430	9 082	93 565	343 874
BALANSE						
Utlån til kunder	10 016 187	7 819 991	-	-	43 921	17 880 100
Individuell nedskrivning utlån	-2 632	-8 142	-	-	-	-10 774
Gruppenedskrivning utlån	-13 029	-49 336	-	-	-	-62 365
Andre eiendeler	-	-	56 481	21 007	3 700 425	3 777 913
Sum eiendeler pr segment	10 000 527	7 762 513	56 481	21 007	3 744 346	21 584 875
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 663 928	4 280 850	-	-	-30 518	12 914 260
Annen gjeld og egenkapital	-	-	56 481	21 007	8 593 127	8 670 614
Sum egenkapital og gjeld pr segment	8 663 928	4 280 850	56 481	21 007	8 562 608	21 584 875

Konsern 30.09.2015

(Hele tusen kroner)	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT						
Netto renteinntekter og provisjon BK	163 794	109 163	317	64	-3 793	269 544
Netto andre provisjonsinntekter	59 492	18 768	-	-	35	78 295
Netto andre inntekter	1 140	331	52 994	25 657	41 756	121 878
Driftskostnader	123 182	50 878	40 752	20 798	5 350	240 959
Resultat før tap	101 244	77 383	12 559	4 923	32 649	228 759
Tap på utlån og garantier	268	1 055	-	-	-	1 323
Resultat før skatt	100 976	76 328	12 559	4 923	32 649	227 435
BALANSE						
Utlån til kunder	9 456 543	7 095 333	-	-	48 779	16 600 654
Individuell nedskrivning utlån	-2 943	-16 315	-	-	-	-19 258
Gruppenedskrivning utlån	-13 439	-43 378	-	-	-	-56 817
Andre eiendeler	-	-	43 144	18 858	3 241 190	3 303 192
Sum eiendeler pr segment	9 440 161	7 035 640	43 144	18 858	3 289 969	19 827 771
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 122 093	4 247 781	-	-	-15 826	12 354 048
Annen gjeld og egenkapital	-	-	43 144	18 858	7 411 721	7 473 723
Sum egenkapital og gjeld pr segment	8 122 093	4 247 781	43 144	18 858	7 395 895	19 827 771

Note 14 SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.

SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Eierne har også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt til enhver tid har en kjernekapital-dekning på minimum 9 %.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Kredittkort AS til enhver tid har en forsvarlig ansvarlig kapital.

For mer informasjon vedrørende avtalene se note 9 i årsregnskapet.

Note 15

Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter skal presenteres per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen, (nivå 2)
- verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger) (nivå 3)

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 30.09.2016

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	36 095	-	36 095
- Obligasjoner og sertifikater	-	1 250 198	-	1 250 198
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	7 544	-	2 206	9 750
- Fastrentelån	-	-	1 494 779	1 494 779
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	511 387	511 387
Sum eiendeler	7 544	1 286 293	2 008 372	3 302 208

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	32 471	-	32 471
Sum forpliktelser	-	32 471	-	32 471

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 30.09.2015

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	45 944	-	45 944
- Obligasjoner og sertifikater	-	1 168 425	-	1 168 425
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	7 015	-	4 950	11 965
- Fastrentelån	-	-	1 484 737	1 484 737
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	422 039	422 039
Sum eiendeler	7 015	1 214 369	1 911 726	3 133 109

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	30 331	-	30 331
Sum forpliktelser	-	30 331	-	30 331

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 31.12.2015

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	48 009	-	48 009
- Obligasjoner og sertifikater	-	1 150 600	-	1 150 600
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	6 502	-	4 501	11 002
- Fastrentelån	-	-	1 459 147	1 459 147
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	473 402	473 402
Sum eiendeler	6 502	1 198 609	1 937 050	3 142 161

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	36 630	-	36 630
Sum forpliktelser	-	36 630	-	36 630

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Instrumenter inkludert i nivå 2 omfatter renteswapper og obligasjoner og sertifikater som inngår i likviditetsporteføljen.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedsdata bestemmes ved å bruke en av følgende eller en kombinasjon av følgende verdsettelsesmetoder:

- siste kjente transaksjonskurs
- resultat per aksje
- utbytte per aksje
- rapportert EBITDA for underliggende aksjeselskap
- siste kjente transaksjonskurs på sammenlignbare instrumenter

Instrumenter inkludert i nivå 3 som verdsettes etter disse verdsettelsesmetoder omfatter unoterte egenkapitalinstrumenter, som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt verdivurderes til gjennomsnittlig emisjonskurs.

Fastrentelån klassifisert i nivå 3 verdivurderes kvartalsvis basert på en neddiskontert nåverdi av fremtidige konstanstrømmer fra porteføljen. Diskonteringsrenten settes lik en stipulert markedsrente for porteføljen. Verdien tilsvarer bankens beste estimat på prisen en markedsdeltaker vil være villig til å betale for fastrenteutlånsporteføljen i et annenhåndsmarked for fastrenteutlån.

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr. 30.09.2016

	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse	1 459 147	477 903	1 937 050
Investeringer i perioden	-	112 824	112 824
Tilbakebetaling av kapital	-	-1 350	-1 350
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-41 803	-41 803
Netto volumendring i perioden	30 176	-	30 176
Gevinst eller tap ført i resultatet	5 456	-2 295	3 161
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-31 686	-31 686
Utgående balanse	1 494 779	513 593	2 008 372

Verdsettelsen av fastrentelånene er basert på endringer i markedsrenten og endringer i porteføljens kunderente hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid på porteføljen. Gjennomført sensitivitetsanalyse indikerer at en økning i markedsrenten på 10 basispunkter ville

medført en brutto negativ resultateffekt på 5,1 mill kroner. Tilsvarende ville en reduksjon i markedsrenten på 10 basispunkter medført en brutto positiv resultateffekt på 5,1 mill kroner.

Note 16

Finansielle instrumenter og motregning

Banken er pliktig å opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring ihht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge ihht. IFRS 7.13 A-F.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har ikke inngått ISDA-avtaler som tillater motregning på finansielle instrumenter. Kunder som driver tradingvirksomhet henvises til Sparebank 1 SMN for utøvelse av virksomheten.

RESULTATER FRA KVARTALSREGNSKAPENE

KONSERN

(Hele tusen kroner)	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015	2. kvartal 2015	1. kvartal 2015	4. kvartal 2014	3. kvartal 2014
RESULTAT									
Renteinntekter	152 039	148 282	148 320	153 634	162 068	163 571	165 768	177 065	178 663
Rentekostnader	59 561	61 310	71 378	69 771	80 921	87 703	95 520	99 345	101 342
Netto renteinntekter	92 478	86 972	76 943	83 863	81 148	75 868	70 248	77 720	77 322
Provisjonsinntekter	41 807	41 420	38 594	40 874	41 919	39 949	42 170	40 610	40 982
Provisjonskostnader	2 034	2 031	1 925	2 181	2 065	1 956	1 878	2 965	2 712
Andre driftsinntekter	31 346	46 016	40 778	30 167	28 941	35 379	17 297	16 051	17 854
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	71 119	85 405	77 447	68 859	68 795	73 372	57 590	53 695	56 124
Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer	2 997	15 420	6 842	94	5	502	12 959	5	19 324
Inntekter av eierinteresser	15 859	16 749	11 221	11 331	7 558	13 611	11 438	15 833	19 022
Netto verdiendring på finansielle eiendeler	41 952	1 714	-7 321	-14 813	-1 750	-1 714	89	119	5 092
Netto avkastning på finansielle investeringer	60 807	33 884	10 742	-3 389	5 813	12 399	24 487	15 956	43 437
Sum inntekter	224 404	206 260	165 132	149 334	155 755	161 638	152 325	147 371	176 883
Personalkostnader	49 349	49 416	46 513	51 569	47 454	49 004	37 621	37 881	40 828
Ordinære avskrivninger	3 503	3 543	3 574	3 297	4 445	4 582	4 557	4 481	4 448
Andre driftskostnader	27 402	29 628	31 656	31 982	30 998	31 565	30 733	27 856	25 414
Sum driftskostnader	80 254	82 587	81 743	86 849	82 897	85 151	72 911	70 218	70 690
Driftsresultat før tap	144 150	123 673	83 388	62 485	72 858	76 486	79 414	77 153	106 194
Tap på utlån og garantier	-1 477	5 427	3 388	2 152	611	852	-140	-174	717
Resultat før skatt	145 627	118 246	80 001	60 333	72 247	75 635	79 554	77 327	105 477
Skattekostnad	21 594	21 358	19 869	11 505	21 985	15 115	13 644	13 846	23 620
Periodens resultat	124 033	96 888	60 132	48 828	50 262	60 520	65 910	63 482	81 857
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat									
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-	-	-	1 421	-	45 496	-	-66 339	-
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	268	-1 677	302	1 085	-	6 341	-	-2 295	302
Skattekostnad	-	-	-	-384	-	-12 284	-	17 912	-
Poster som vil bli reklassifisert til resultat									
Endr i virkelig verdi for inv tilgjengelig for salg	-15 097	-11 899	-4 690	16 185	2 317	299	1 680	3 640	-19 192
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	25	-
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	-14 829	-13 576	-4 389	18 307	2 317	39 852	1 680	-47 057	-18 890
Totalresultat	109 204	83 312	55 744	67 135	52 580	100 372	67 590	16 424	62 967

(Hele tusen kroner)	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015	2. kvartal 2015	1. kvartal 2015	4. kvartal 2014	3. kvartal 2014
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹	18,1 %	14,5 %	9,0 %	7,4 %	7,8 %	9,6 %	10,5 %	10,0 %	13,0 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	15,9 %	12,5 %	8,3 %	10,2 %	8,1 %	15,9 %	10,7 %	2,6 %	10,0 %
Kostnadsprosent ²	35,8 %	40,0 %	49,5 %	58,2 %	53,2 %	52,7 %	47,9 %	47,6 %	40,0 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder ⁵	17 880 100	17 617 109	17 002 502	16 797 454	16 600 654	16 617 323	15 639 609	15 543 065	15 462 937
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt ⁵	24 092 280	23 640 281	22 911 374	22 510 093	21 811 920	21 520 227	20 804 658	20 651 034	20 441 685
Innskudd fra kunder	12 914 260	13 035 850	12 308 404	12 370 473	12 354 048	12 453 823	11 814 893	11 583 933	11 386 133
Innskuddsdekning	72,2 %	74,0 %	72,4 %	73,6 %	74,4 %	74,9 %	75,5 %	74,5 %	73,6 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	7,7 %	6,0 %	8,7 %	8,1 %	7,4 %	7,5 %	3,6 %	5,1 %	5,1 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	10,5 %	9,9 %	10,1 %	9,0 %	6,7 %	5,6 %	4,3 %	5,6 %	5,8 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,5 %	4,7 %	4,2 %	6,8 %	8,5 %	7,4 %	11,6 %	9,1 %	9,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvartalet	21 501 973	20 953 483	20 111 966	19 778 914	19 816 276	19 575 581	19 266 265	19 015 783	18 983 299
Forvaltningskapital	21 584 875	21 419 071	20 487 895	19 736 036	19 821 791	19 810 760	19 340 402	19 192 129	18 839 437
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	27 797 055	27 442 242	26 396 768	25 448 675	25 033 057	24 713 665	24 505 451	24 300 099	23 818 185
Tap og mislighold i % av brutto utlån									
Tapsprosent utlån ³	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,1 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %	1,0 %	0,5 %	0,7 %	0,4 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Soliditet ⁶									
Kapitaldekningsprosent	16,6 %	16,5 %	16,0 %	17,2 %	17,5 %	17,4 %	17,6 %	17,8 %	18,3 %
Kjernekapitaldekningsprosent	15,9 %	15,7 %	15,3 %	16,5 %	16,8 %	16,7 %	16,9 %	17,3 %	17,6 %
Ren kjernekapitalprosent	15,9 %	15,7 %	15,3 %	16,5 %	16,8 %	16,7 %	16,9 %	17,3 %	17,6 %
Kjernekapital	2 113 012	2 091 961	2 039 842	2 134 634	2 124 145	2 112 376	2 054 296	2 054 515	2 092 410
Netto ansvarlig kapital	2 205 459	2 191 360	2 140 267	2 216 195	2 213 868	2 204 915	2 141 613	2 120 634	2 164 134
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	8,6 %	8,6 %	8,9 %	9,7 %	9,4 %	9,3 %	9,5 %	9,5 %	-
Kontor og bemanning									
Antall kontor	6	6	6	8	8	8	8	8	8
Antall årsverk	223,4	221,3	222,6	223,4	227,2	228,4	225,2	172,6	173,6
Egenkapitalbevis									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	170,00	170,00	174,00	175,50	170,00	168,50	155,00	155,00	143,50
Antall utstedte bevis	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	198,69	191,13	183,93	187,99	183,34	179,70	172,75	178,08	176,95
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (morbank) ⁴	7,19	7,68	3,48	2,55	2,76	2,82	4,77	3,27	4,53
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (konsern) ⁴	8,59	6,69	4,05	3,39	3,47	4,16	4,55	4,42	5,68
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	4,95	6,35	10,75	12,93	12,23	10,13	8,51	8,77	6,32
Pris / Bokført egenkapital	0,86	0,89	0,95	0,93	0,93	0,94	0,90	0,87	0,81

1. Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2. Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

3. Netto tap i prosent av brutto utlån.

4. Kvartalsresultat eks. ikke-kontrollerende eierinteresser multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis

5. I Q3-2014 er 152 mNOK blitt reklassifisert fra brutto utlån til utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner. Tall for Q2-2014 er omarbeidet til å være sammenlignbare.

6. Fra og med Q3-14 rapporterer banken kun kapitaldekning for morbanken (nye konsolideringsregler). Historiske tall knytter seg til konsernet.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5-6

Vi erklærer, etter beste overbevisning, at delårsregnskapet for SpareBank 1 Ringerike Hadeland for perioden 1. januar til 30. september 2016 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, herunder IAS 34 Delårsrapportering, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

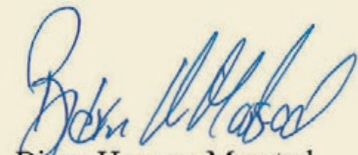
Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at delårsberetningen gir en rettviseende:

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på delårsregnskapet
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor i neste regnskapsperiode
- beskrivelse av vesentlige transaksjoner med nærstående.

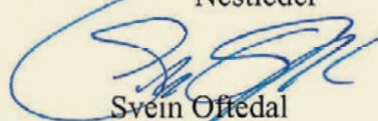
Hønefoss, 26. oktober 2016
I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

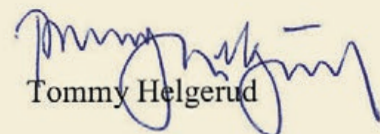

Jørn Prestkvern
Leder

Anne Cathrine Frøstrup
Nestleder

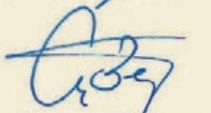

Bjørn Haugen Morstad

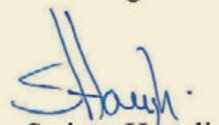

Hege Marie Petlund

Svein Oftedal

Tommy Helgerud

Liv Bente Kildal

Gunnar Bergan

Steinar Haugli
Adm. banksjef

REVISJONSERKLÆRING

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway
Tlf: +47 23 27 90 00
Faks: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til styret i SpareBank 1 Ringerike Hadeland

UTTALELSE VEDRØRENDE FORENKLET REVISORKONTROLL AV DELÅRSREGNSKAP

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av balansen for Sparebank 1 Ringerike Hadeland (selskapet og konsernet) per 30. september 2016, og tilhørende resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrømoppstilling for nimumånedersperioden avsluttet denne dato og utvalgte forklarende noter (delårsregnskapet). Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU. Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Omfanget av den forenklete revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med internasjonal standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av delårsregnskaper, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med International Standards on Auditing, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at delårsregnskapet i det alt vesentlige ikke er utarbeidet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU.

Oslo, 26. oktober 2016
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

LOKALBANKER

SpareBank 1 Ringerike
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss

SpareBank 1 Hole
Vik Torv
3530 Røyse

SpareBank 1 Nittedal
Mattias Skyttersvei 21-23
1482 Nittedal

SpareBank 1 Jevnaker
Storgata 14
3520 Jevnaker

SpareBank 1 Lunner
Harestua Senter
2743 Harestua

SpareBank 1 Gran
Smietorget
2750 Gran

KONSERNET SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND

Postboks 518 Sentrum
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss
Telefon: 02130
Telefaks: 32 11 33 01
E-post: firmapost@rhbank.no